

MISKOLCI EGYETEM

BARTÓK BÉLA ZENEMŰVÉSZETI INTÉZET

Hogyan csalogassuk a gyermekeket zenét tanulni?

Konzulens tanár:

Gáspárné Tóth Marica

művésztanár

Készítette:

Dr. Kalmárné Anka Ildikó

tanár-zenetanár (zongora)

MA 60 kredites képzés

Miskolc

2015.

Tartalomjegyzék

Bevezetés	3
1. A tanuló személyiségének fejlesztése	4
Esettanulmány egy kiválasztott növendék fejlődéséről.....	4
2. A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése fejlesztése	10
A hangszeres osztályok közösségének fejlesztése, házi versenyek	10
3. A pedagógiai folyamat tervezése	13
Intézmény bemutatás az iskolában begyűjtött dokumentációs anyagokkal.....	13
4. A tanulók műveltségének, készségeinek és képességeinek fejlesztése a tudás felhasználásával	17
Papp Lajos: <i>Zongora-ABC</i> 1. 2. kötetének ismertetése, bemutatása	17
5. Az egész életen át tartó tanulást megalapozó kompetenciák fejlesztése	23
Tanulásmódszertani segédanyag összeállítása	23
6. A tanulási folyamat szervezése és irányítása	26
Hangverseny szervezésének dokumentumai.....	26
7. A pedagógiai értékelés változatos eszközeinek alkalmazása	29
Mérésértékelés intézményi sajátosságai, minőségbiztosítás	29
8. Szakmai együttműködés és kommunikáció	31
Gyermekekkel, szülőkkel való kapcsolat intézményi bemutatása, nyílt nap.....	31
9. Önművelés, elkötelezettség a szakmai fejlődésre	34
Eckhardt Gábor zongoraművész mesterkurzusa.....	34
Függelék	38
Bibliográfia	40

Bevezetés

Az általam készített portfólióban szerepelnek azok a szerzett ismeretek és kialakult nézetek, amelyeket tanulmányaim alatt, majd később, pályám során szereztem meg a zenetanításról.

Azért vállalkoztam a Miskolci Egyetem Bartók Béla Zeneművészeti Intézet MA képzésének elvégzésére, mert véleményem szerint tízévente szükség lenne minden tanárnak valamilyen aktív képzésen részt vennie. (Persze nem kötelező módon.) Szükség van új zenei élmények megélésére és a napi rutin miatt esetleg megkopott eszközök újraélesztésére, frissítésére.

Sok kurzusra jelentkeztem passzív hallgatóként zeneiskolai tanárságom során, igyekeztem olyan mesterektől tanulni, akik szakmailag és emberileg is hitelek.

A zeneoktatásról, a zene személyiségformáló hatásáról portfólióm reflexióiban próbáltam beszámolni. Minden kompetencia kifejtése alkalmat ad erre.

Az első kompetencia egy olyan tanítványom esete, akit tanulási zavara ellenére sikerült megtartani a tanszakon és zenélésre biztatni. A másodikban A tagozatos versenyünkről számolok be. Majd a harmadikban bemutatom iskolám pedagógiai célkitűzéseit. A negyedikben elemzem Papp Lajos zongoraiskoláját, amelyet kezdőknek írt. Az ötödikben tanulás módszertani anyagot állítottam össze egy gyermek technikai eszközeinek fejlesztésére. Hangverseny szervezés lebonyolításáról írok a hatodikban. A hetedikben iskolánkkal, tanárainkkal való elégedettségmérésről számolok be. A nyolcadik iskolánk nyílt napjának leírását tartalmazza, Az utolsóban pedig Eckhardt Gábor mesterkurzusának tanulságait fogalmazom meg.

1. A tanuló személyiségének fejlesztése

Esettanulmány egy kiválasztott növendék fejlődéséről

Azért választottam portfóliómban egy növendékem személyiségfejlődésének és hangszeres fejlődésének leírását, mert az esete speciális. Ugyanakkor manapság egyre több gyermek küzd ezzel a tanulási zavarral, a diszlexiával.

Tanítványom ma már tizenhét éves, középiskolás. 2004-ben kezdett zongorázni, általános iskola második osztályában. Értelmiségi szülők gyermeke, édesanyja zongoratanár, egyetemi oktató, édesapja orvos. A család művészetkedvelő. Gyakran járnak színházba, hangversenyekre. Édesanyja maga is aktívan koncertezik.

Növendékem nagyon nyílt, közvetlen fiú, kisiskolás korában is ilyen volt. A közös munka igazi öröm volt vele. Már egészen kezdő zongorista korában elmosolyodott, ha olyan zenét hallott, amelyben valamiféle zenei „poén” nyilvánult meg, értette a gondolatot, a játékosságot, mely a zenében megfogalmazódott.

Mivel nagyon sok gyermekdalt és népdalt ismert, és szívesen énekelt, Aszalós Tünde zongoraiskolájából kezdtem tanítani. Tehát az első dalokat, darabokat hallás alapján sajátította el. Nagyon gyorsan haladtunk, szépen formált, fogékony volt a kis dalok karakterének megmutatására. Manuális készségei is megfelelően fejlődtek.

A probléma akkor kezdődött, amikor a kottaolvasást elkezdtük. A hangok egymás utáni leolvasása nagyon nehezen ment, később azt is észrevettem, hogy fogalma sincs milyen hangot játszik, nem tudja megnevezni, viszonyít, hogy a lejjebb, vagy feljebb mozdul a dallam, ahhoz képest, amit éppen játszik. Viszont a kezemről nagyon hamar lemásolt mindent. Bármilyen mozgást, mozdulatot. Mint később kiderült, a hangot is. A darabok bizonyos részeit gyorsan megtanulta, de ha valamit rosszul rögzített, akkor nem, vagy csak nehezen tudta kijavítani. Kimagasló muzikalitása miatt B tagozatra akartam tenni, de emiatt elbizonytalanodtam. Nem haladtunk már olyan ütemben, mint korábban, és sokszor hetekig ugyanazzal a pontatlan ritmussal, rossz ujjrenddel, vagy hanghibával hozta a darabot órára. Amit viszont megtanult és édesanyja segítségével sikerült otthon kijavítani, azt élményszerűen adta elő, de sokkal kevesebb anyagot végzett, mint képességei, intelligenciája alapján lehetett volna.

A szülőkkel való beszélgetés során kiderült, hogy az általános iskolában az angol nyelv, történelem és irodalom tantárgyak nehezen mennek, olvasással, szövegértésével, gond van. Az iskolában azonban nem vették észre, hogy mi lehet az ok, csak annyi volt a reakció, hogy a tantárgyakhoz való hozzáállása hanyag, vagyis nem készül az órákra eleget. A szülők hiába érveltek, hogy együtt tanulnak, sok időt tölt a könyv mellett, nem volt eredmény, és nem volt segítség sem. Feleletei, dolgozatai közepesek voltak, figyelme hamar kimerült, sokat szorongott. Rágta a körmét, felelés, dolgozatírás előtt reggelente fizikailag is rosszul érezte magát és minden megmérettetéskor alulteljesített. Végül már úgy érezte, ő a legbutább az osztályban.

Az állandó sikertelenség miatt a szülők kezdtek gyanakodni, hogy valamiféle fel nem ismert tanulási diszfunkcióról lehet szó, és szakemberhez vitték, Dr. Gyarmathy Évához Teszteket kellett kitöltenie, majd ezek kiértékelése után kiderült, hogy az ok, ami miatt nehezen tanul: diszlexia. Viszont azt is megállapította a professzor asszony, hogy intelligenciája kimagasló.

A munka teljesen új módszerekkel folytatódott. Hosszabb szövegek, versek tanulásához gondolattérképet használtak, amely a téri-vizuális észlelés és asszociációs lánc segítségét nyújtja a memorizáláshoz.

Mivel auditív módon könnyebben megjegyezte a szövegeket, ezért otthon diktafonra vették fel a tananyagot. Természetesen mindez először nagyon hosszú időt vett igénybe, naponta hosszú órákat. De egy év után már látszottak az eredmények, az iskolai teljesítményében. Az írásbeli dolgozataihoz néha több időt kapott társainál, azonban nem minden tanórán kapta meg ezt a figyelmet, amelyre minden esetben szüksége lett volna. Mivel már úgy érezte nem tud bizonyítani, iskolát váltott, egy hat osztályos kisgimnázium tanulója lett, és itt az új környezetben egészen magára talált. A tanulásban elért sikerei lassan személyiségénekfejlődésére is visszahatottak. Kezdett visszatérni az önbizalma. Már nem szorongott annyit dolgozatírás előtt, szóbeli feleléskor is fokozatosan egyre jobban teljesített. Tanárai, diáktársai elfogadóbbak voltak, de később már nem is volt szüksége több időre a feladatok elvégzéséhez.

Két alkalommal indult zeneiskolánk Kistérségi Zongorafesztiválján. Az első, még a fel nem ismert tanulási zavar idején volt. Nagyon izgult, játéka tónustalan volt, nem tudott képességeinek megfelelően teljesíteni. Két évvel később már egészen másképpen szerepelt. Igazi átéléssel, kifejezően hallhattuk tőle Bartók Gúnydalát, felszabadultan, önfeledten tudott játszani a színpadon is, nem csak zongoraórán.

Reflexió

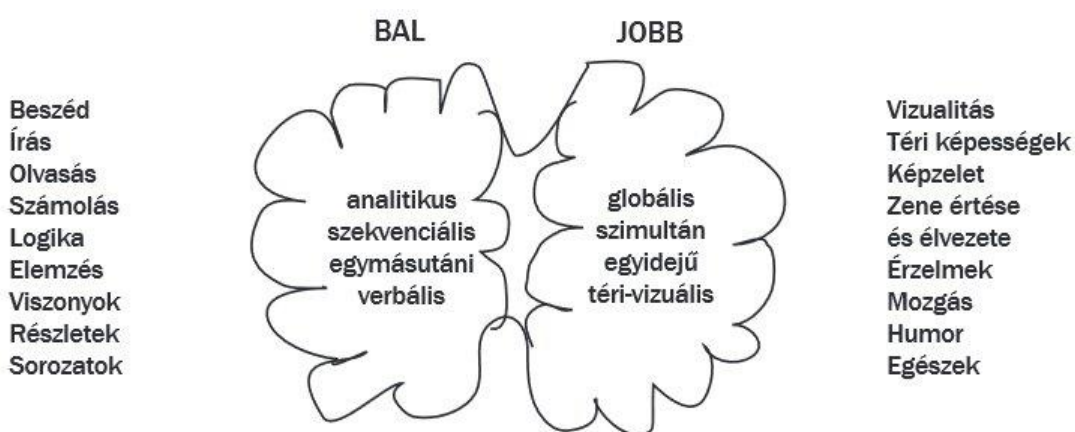
Növendékem esete nagyon felkeltette az érdeklődésemet az iránt, hogy milyen módszerrel lehetne zongorázni tanítani, a tanulási zavarral küzdő gyermekeket. Sok emberben él az a tévhit, hogy a zeneiskolába, csak kizárólag kiemelkedően tehetséges, zenei pályára alkalmas, vagy oda készülő gyermek jár. Ez természetesen nem így van, hiszen nagyon kevés növendék megy zenei pályára. A zeneiskola célja, hogy a beiratkozott gyermekek örömmel muzsikáljanak választott hangszerükön, szeressék a zenét, és később koncertlátogató felnőttekké váljanak. Amennyiben tanulási nehézséggel küzdenek, de kimagaslóan muzikálisak, mint tanítványom, kellett, hogy találjunk valamilyen megoldást. Nem szabad, hogy elvessenek az ilyen gonddal küzdő tanulók. Gyarmathy Éva azt a tanácsot adta, hogy mindenképpen folytassa a zenetanulást, mert, idegrendszerének, teljes személyiségének fejlődését segíteni fogja. De más módszerek szükségesek hozzá. Azonban mivel ő nem zenész, ehhez konkrét segítséget, eszközöket nem tudott adni. Próbáltam a szakirodalomból meríteni, több szócikket is elolvastam a témával kapcsolatban.

„A tanulási zavarok kifejezés átfogó meghatározása azon rendellenességek heterogén csoportjának, amelyek az intelligencia szinttől függetlenül jelentős nehézséget okoznak az írás, olvasás és/vagy számolás elsajátításában, és a zavarok visszavezethetők a központi idegrendszernek a szokásostól eltérő fejlődésére, működésére. A szindróma kialakulásának hátterében a szenzomotoros képességek, illetve sajátos információfeldolgozásbeli eltérések azonosíthatóak. A zavarok megjelenhetnek testséma zavar, gyenge egyensúlyérzék és gyenge téri orientáció terén, valamint a vizuális, auditív és taktilis észlelésbeli és szekvenciális információfeldolgozásbeli deficittel. A legtöbb esetben a tanulási zavarok az információ feldolgozásának egy speciális módjának tekinthető. Megfelelő ingerkörnyezet és oktatás esetén a zavarok kialakulása megelőzhető.”

„A tanulási nehézségekkel küzdő gyermekek jellegzetesen a bal agyfélteke működésében mutatnak hiányosságokat. Míg a jobb félteke globális funkciói nem egyszerűen átlagon felüli képességeket rejtnek, mely a művészeti – kutató – kreatív jellegű feladatokban akár kimagasló teljesítményt is eredményezhet. Sajnálatos módon azonban iskolarendszerünk túlnyomóan az analitikus jellegű bal féltekei funkciók alapján minősíti a

tanulmányi eredményeket, ezért e gyermekek komolyan bukdácsolnak az iskolában. Az oktatás célja nem a kreativitás ápolása.”¹

„A jobb agyféltekéhez kapcsolódó képességek és készségek az iskolában kevésbé lényegesek. Azok a tantárgyak, amelyek téri vizuális képességeket, technikai vagy zenei érzéket kívánnak, a futottak még kategóriába, a bizonyítvány aljára kerülnek. Pedig a jobb agyfélteke igen fontos feladatot lát el a magasabb szintű intellektuális tevékenységben. Az átlátás, egészséges felfogás egyszerre adja meg a választ egy adott problémára. Nem kell logikai folyamatot végiggondolni.”²

1.3 ÁBRA A két agyféltekéhez kapcsolódó kétféle gondolkodás

1. ábra: A két agyfélteke és a hozzá kötődő gondolkodás³

A szakcikkekből a problémára tanítványomat illetően rá lehet ismerni, az olvasás segítségével találtam is ötleteket, de a zenetanulással kapcsolatban a szakma magára hagyja a tanárokat.

A kottaolvasás során ugyanúgy, mint olvasás közben az egymásutániség, szekvenciális gondolkodás érvényesül. Ezért volt probléma tanítványom számára ennek elsajátítása. Viszont lassan, egymáshoz viszonyítva az irányokat figyelve tudta követni a kottát. Ha megállítottam, nem tudta megnevezni, hogy milyen hangnál tartunk. Mivel a tanulási nehézséggel küzdő gyermekek sokáig jól kompenzálják hiányosságait, ezért

¹ Gyarmathy Éva: *Tanulási zavarokkal küzdő tehetséges gyerekek azonosítása* Ph.D.disszertáció (Kossuth Lajos Tudományegyetem, 1996) 18.

³ Gyarmathy Éva: *Diszlexiás tanulókról felsőfokon* (MTA Pszichológiai Kutatóintézet 2010) 10-14.

sokszor nehéz felismerni, hogy mi a baj. A kisfiú jó adottságai révén nem tudatosan, de leplezte a nehézségeket. A módszer, amivel tanítottam, (illetve tanítottuk édesanyjával), teljesen saját kútfőből merítettük, a diszlexiáról olvasottak és a tünetek alapján. A kottaolvasás során ugyanúgy, mint olvasás közben az egymásutániség, szekvenciális gondolkodás érvényesül. Ezért volt probléma tanítványom számára ennek elsajátítása.

Vizuális és auditív módon jegyezte meg a zenei anyagot. Rövid távú memóriája kiváló, ezért ha mutattam neki a billentyűkön, hogy mit kell játszania akkor tökéletesen megjegyezte. Erre otthon édesanyja ráerősített, előjátszottuk neki mindketten a darab bizonyos részeit, és ő így tanulta meg. Váltakozva, a zenei anyagtól függően a viszonylag lassú, „viszonyító” kottaolvasást kevertük az előjátszással, és a hallás utáni tanulással.

Nagyon sokat kutattam, de csak idén találtam rá, az értelmi fogyatékosokat segítő Parafónia web oldalon⁴ a Színes kották módszerre, amely nem igényel komplex látásmódot, még a színek nevének ismeretét sem, csak a színek azonosításának képességét.

Alapvetően azonban nincs a zenészek számára megoldás ebben a témában. Talán egyszer majd lesz egy zenész fejlesztőpedagógus, aki segítséget nyújt ebben. Addig magunkra vagyunk utalva. Hiszen egyre több gyermeknél fordul elő a diszlexia. Két ugyanolyan eset sincs, mindenkinél más a képlet. A probléma együtt szokott járni a finommotoros képességek fejletlenségével, de ez esetben ez nem volt jelen szerencsére. Mai napig szívesen ül le zongorázni, komolyzenei koncertekre is jár. Kedvence, Erkel Ferenc: *Bánk bán* című operája, amelyet az operaházban is látott.

Ami pedig szülei és az ő áldozatos együtt tanulásának, a legnagyobb sikere, hogy ma már minden este olvas. Szépirodalmat, krimi. Legutóbb pedig az iskolában magyar tanára hívta olvasói klubba, miután megtudta az irodalom iránti rendkívüli érdeklődését. Ez az eredmény mindannyiuk időt, fáradságot nem kímélő, türelmes, szeretetteljes munkájának gyümölcse, amely egész életére ki fog hatni.

⁴ <http://www.parafonia.hu>

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
Pszichológiai Kutatóintézet

1132 Budapest, Victor Hugo u. 18-22. Tel.: 239-6726 Fax: 239-6727

Pszichológiai képességvizsgálat eredménye

képességvizsgálatára szülei kérésére került sor. A vizsgálatban a Kognitív Profil Tesztet használtam.

Balázs értelmi képessége átlag feletti. Emlékezete kiváló. A szimultán ingerek megjegyzésében maximális teljesítményt nyújtott, ugyanakkor a szekvenciális megjegyzésben csak átlagos eredményt ért el. A szavak előhívása bizonytalan, a feldolgozási sebesség azonban jó. Az auditív feldolgozás épp, mozgáskoordinációja, téri-vizuális képességei szintén jók. Iskolai készségek terén heterogén szintet mutat Balázs. Csak enyhe helyesírási nehézségek mutatkoznak, viszont sok hibával és lassan olvas. Számolási készsége megfelelő. Figyelmi funkciói bizonytalanok. Erőfeszítéssel tarthatók fenn huzamosabban.

A vizsgálati eredmények alapján megállapítható, hogy Balázs olvasási nehézségeit a szekvenciális, egymásutáni, analízáló információ feldolgozás átlagosnál gyengébb volta okozza. Ez a működésbeli eltérés vezet a tanulási problémákhoz, amelyek elsősorban az olvasási hibákban, szövegértési nehézségekben jelentkeznek.

A tünetek alapján felületi diszlexia állapítható meg. Ennek következményeképpen Balásznak nehézségei lehetnek egyéb területeken is, ahol megfelelő olvasási készségekre van szükség. Emiatt a tanulás, elsősorban a szó szerinti tanulás, hosszabb időt vesz igénybe. Diszlexiája miatt Balázs lassabban és sok hibával olvas utasításokat, feladatokat. Ezért több tantárgyból is hátrányba kerülhet.

Javaslat: Balázs olvasási készsége fejlesztésére van szükség. Emellett eltérő gondolkodásmódjának megfelelő tanulási módszerek (pl. pókára) elsajátítása további segítséget jelenthet. Technikai eszközök, diktafon és más hangfelvételre alkalmas eszköz, olvasó programok is segíthetik a tanulást.

Olyan feladatok végzésekor, ahol olvasásra van szükség, több időt kell biztosítani. Ha van mód, a további lemaradás megelőzése végett, a feladatokat érdemes felolvasni számára. Így adott esetben nem az olvasási készsége, hanem egyéb készségei kerülnek megmérettetésre.

Balázs rész-képességzavara mellett több területen is átlag feletti képességekkel rendelkezik, amelyek kiemelkedő teljesítményekhez vezethetnek. A fejlesztésnek erre tekintettel minél inkább az alkotó, művészi megoldási módjai ajánlottak. A zene, a mozgás és az ábrázolás fontos szerepet játszhat Balázs fejlődésében.

Dr. Gyarmathy Éva

klinikai és neveléslélektani szakpszichológus

2. ábra: Tanítványom pszichológiai képesség vizsgálatának eredménye

2. A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése

A hangszeres osztályok közösségének fejlesztése, házi versenyek

Kistérségi zongorafesztivál 2015. február 17.

A Kistérségi Zongora Fesztivált idén hetedik alkalommal szervezte meg az Egri Farkas Ferenc Zeneiskola zongora tanszaka. A fesztivál azzal a céllal jött létre, hogy azok a zeneiskolás növendékek is megmérethessék magukat, akik nem pályára készülnek, tehát A tagozatosak, de szívesen és lelkesen vesznek részt a találkozón. Eger közelében lévő kis települések zeneiskolaiból érkező gyermekek is szerepeltek a fesztiválon. Összesen nyolc zeneiskola harmincnyolc tanulója versenyezhetett egymással, négy korcsoportban. A műsor zsűrije Eckhardt Gábor zongoraművész volt.

A fesztiválra két darabbal kellett nevezni a résztvevőknek, egy orosz zeneszerző műve volt a kötelező, és egy bármely szerző más karakterű darabja volt az előírt anyag. Előszeretettel választották a gyermekek, illetve tanáraik Csajkovszkij, Kabalevskij, Sosztakovics, és Prokofjev darabjait.

A fesztivál délelőtt fél tízkor kezdődött, így volt alkalma az ideutazott vendégeknek akusztikai próbát tartani, játszani a számukra ismeretlen hangszeren. Az első részben az első és második korcsoport, a második részben a harmadik, negyedik korcsoport versenyzői vettek részt. Sok szép produkció hangzott el minden korosztályban.

Az ünnepélyes díjkiosztó Eckhardt Gábor értékelésével kezdődött. Elmondta, hogy nagyon fontos, hogy bár a zeneiskolák általában egyre nehezebb körülmények között működnek, a mi megyeszékhelyen működő intézményünk még mindig gondot fordít ennek a rendezvénynek a megszervezésére, amely az A tagozatosok és a kisebb, falusi iskolák növendékeit segíti hozzá a szerepléshez. Minden alkalommal csillannak meg kiemelkedő muzikalitással előadott produkciók. Mindig lát fejlődést az előző évhez képest, tehát látszik, inspirálja a gyermekeket a fesztivál, fontos számukra, hogy alaposan felkészüljenek, jól játsszanak, szépen muzsikáljanak. Mindig elhangzik valami általános tanulság is az aznapi tapasztalatok alapján. A pedálhasználat pontosságát emelte most ki, miszerint az is fontos, hogy mikor nyomjuk le a pedált, de az még fontosabb, mikor engedjük fel. Nem szabad, hogy összezúgjanak a hangok, állandó kontrollra van szükség játék közben.

A díjkiosztó sosem jelent csalódást senki számára mindenki kap valami kis jutalmat a szorgalmas munkáért. Fontos, hogy erről a rendezvényről mindenki úgy mehet haza, hogy oklevelet, vagy mellé apró ajándékot is kap. A harmadik helyezettek oklevelet, a második és első helyezettek ajándék kottát is magukkal vihetnek, a kiemelt első pedig a kotta és oklevél mellé még CD lemezt is.

Reflexió

A zongora tanszak minden évben nagyon lelkesen készül erre a napra. A gyermekek, akik egyébként elszigetelten, mindig egyedül vannak hangszeres órán az iskolában, ilyenkor találkozhatnak egymással, meghallgathatják egymást és összehasonlíthatják saját tudásukat másokéival, vagy más iskolákban tanulókkal. Az is fontos, hogy ilyenkor a tanárok is konzultálhatnak egymással. Mivel a fesztivál már évek óta mindig megrendezésre kerül, ezért figyelemmel kísérhetjük egymás növendékeinek fejlődését, vagy találkozhatunk olyan darabokkal, amelyek még esetleg nem ismertek számunkra.

Amikor az izgalmak már elmúltak a szereplés után, a gyermekek és tanáraik is egy kis vendéglátásban részesülnek, ahol oldott hangulatban beszélgethetnek szakmai kérdésekről. A növendékek pedig ismerkedhetnek egymással.

A nagyobb országos versenyekhez képest, amelyek általában költségesek a jelentkezők számára, és nagyobb tömeget mozgatnak meg, ez a kis fesztivál sokkal családiasabb. Rangját a zsűri személye biztosítja, aki mindig szívesen jön az Egri Farkas Ferenc Zeneiskolába.

A másik fontos tényező a fesztivál közösségformáló ereje. Amely egy kétség kívül szűk, vagy egyre szűkebb réteg közös ügye. A zenekedvelő, zenét szívesen tanuló, remélhetőleg a jövő koncertlátogató nemzedékének a találkozója, akik nem hivatásul választják a zenét, „csak” az életük egy fontos, értékes része.

3. ábra: Eckhardt Gábor értékeli a verseny produkcióit

4. ábra: A fesztivál műsorfüzete

3. A pedagógiai folyamat tervezése

Intézmény bemutatás az iskolában begyűjtött dokumentációs anyagokkal

Az Egri Farkas Ferenc Zeneiskola Alapfokú Művészeti Intézmény, a város központi helyén, a kis Dobó téren helyezkedik el. Az első zeneiskola Egerben, 1953-ban alakult, Állami Zeneiskola néven. 1981-ig a jelenlegi épületben, az úgynevezett Panakosza házban működött. Azonban statikai problémák miatt életveszélyessé vált, el kellett költöznie a Ferences rend kolostorába. Itt tizenhét éven át folyt a zeneoktatás. 1996-ban a városvezetés felújította az eredeti épületet, és a zeneiskola visszaköltözhetett eredeti helyére, a műemlék épületbe. 1998 szeptemberében felvette Farkas Ferenc zeneszerző nevét, aki Eger város díszpolgára, és több szállal is kötődik városunkhoz.

Az iskola célja, hogy a legmagasabb színvonalú oktatással, zeneszerető, később koncertlátogató nemzedékek sorát nevelje ki. Egyéni oktatáson kívül kamarazenélésre, együtteszenélésre is van mód. Az iskolában működik kórus, rézfúvós együttes, vonószene-kar. Tanszakaink:

- Billentyűs: zongora, orgona, csembaló
- Vonós és népzene: hegedű, cselló nagybőgő, népi hegedű, népi brácsa, népi bőgő, tekerő, cimbalom, duda, népi furulya, népi ének
- Fa- és rézfúvós: furulya, fuvola, klarinét, oboa, fagott, szaxofon, trombita, harsona, kürt, tuba
- Zeneismeret, vokális és akkordikus: szolfézs, magánének, gitár, ütő

„Növendékeink és tanáraink jelen vannak Eger és Heves megye valamennyi rangos kulturális rendezvényén, országos tanulmányi versenyeken. Hangversenytermünkben évente több alkalommal lépnek fel növendékeink, tanáraink és együtteseink. Tanulóink támogatása céljából magánalapítvány működik. Intézményünk a zenei utánpótlás biztosításából is mindenkor kivette részét. Számtalan tehetséges gyermekünk ment zenei pályára, s jelenleg több mint száz olyan volt növendékünk van, akik a magyar, ill. nemzetközi zenei életben nevet szereztek maguknak. Csak néhányat említenék közülük a tejesség igénye nélkül: Kroó György, Delley József, Csik Gusztáv, Pászthy Júlia, Lugossy Melinda, Kovács Ilona, Dienes Gábor, Hibay Éva, Bánhegyi Géza, Vass Mária, Jász Pál, Holló Mária, Vizsolyi Lívია, Pánczél Éva.”

„Célunk a személyiség komplex fejlesztése, a harmonikus, önmagát és társait helyesen megítélő ifjú emberré való nevelés. A XX. század végének megújulási folyamatai a zeneiskolát sem kerülik el. Óriási információmennyiség zúdul naponta ránk az élet minden területéről. Úgy kell összpontosítani tevékenységeinket, hogy lépést tudjunk tartani a világgal. A technikaképzés és hallásfejlesztés mellett törekednünk kell zenei értelem nevelésére, a zene birodalmában való tökéletes tájékozódásra, ezen túlmenően a zenével párhuzamosan a többi társművészet megismerésére. Célunk, hogy a zeneiskola a művészeti nevelés otthona legyen, ahol a zenetanítás, hangszeritanítás mellett a gyermekek átfogó képet kapnának az alkotóművészet egyéb területeiről is. A zene dallamokban, vagy éppen dallamnélküliségben rögzített világa megfogalmazhatóbb, hozzáférhetőbb lesz minden gyermek számára, ha vizuális, olvasmánybeli, valamint mozgásbeli élményekkel párosul.

Zeneiskolánk alapvető funkciója a zenei alapműveltségre nevelés, valamint a tehetségek gondozása, a veleszületett vagy szerzett képességeik továbbfejlesztése, megtalálni számukra azt az „utat”, amelyen szakmailag is elmélyülten és eredményesen haladhatnak és az átlagosat túlhaladó teljesítményekre képesek is.

A tehetséges növendékek mind a képességek, mind a viselkedés, a magatartás terén eltérnek az átlagtól. A tehetséges növendékek zenei megnyilatkozásaikban sem egyformák. Legfontosabb személyiségjegyük az eredetiség. A kreatív növendékekre általában magas fokú tudásvágy, kíváncsiság, belső teljesítménykényszer, nagyfokú autonómia, önbizalom, csökkentett mértékű alkalmazkodás, a korlátozás elleni védekezés, a szociális korlátok áthágása jellemző.

A tehetséggondozás módszerei: Legfontosabb a tanár tudása, személyisége, mely a legfőbb motivációs erő. Szoros kapcsolattartás a hangszeres és elmélet tanárok között. Tanárképzés, tanári továbbképzés Hangszerek minősége, mennyisége, karbantartása Szaktanácsadói testület. Tanulmányi versenyek, hangszeres, zeneelméleti versenyek, találkozók, fesztiválok, hangversenyek, fórumok, kurzusok, továbbképzések.”⁵

⁵ Intézményi Minőségirányítási Program, Farkas Ferenc Zeneiskola 2009.
http://www.egezene.hu/in-dex.php?option=com_content&view=article&id=10&Itemid=14

Reflexió

„Nincs olyan zenetanár, aki minden szempontból kielégítő eredményt érhet el, ha nem nevelője növendékeinek és egyben önmagának.” (Varró M.)⁶

Véleményem szerint ebben az egy mondatban benne van a zenével nevelés gondolatának és a hiteles tanári attitűdnek lényege. A tanítás folyamata nem csak a növendékre van hatással, hanem a tanárra is. Ideális esetben tehát oda-vissza működik.

A zeneiskolák jelentősége manapság más lett, egy kicsit talán háttérbe szorult. Felsorakozott mellé a nyelvtanulás, az informatikai ismeretek megismerésének fontossága, amelynek gyakorlati haszna van mindennapi életünkben, de nem helyettesíthető vagy mérhető össze a zene esztétikumának befogadásával, vagy az aktív zenélés személyiségformáló hatásával.

Ideillenek Teőke Marianne szavai: "Tanítás és nevelés összetartozik: a tanítás a nevelés eszközeként formálja az embert. Mi magyar zenetanárok nem zenére tanítunk, de zenével nevelünk: az egész emberen keresztül tanítunk zenére."⁷

Amit még ki kell emelni, Varró Margit szavai: "... mégis akár tömjénezik, akár nem, igenis létezik olyasmi, hogy tanári tehetség."⁸

Az egyéni oktatásban maximális figyelem fordítható a gyermekekre, ezt minden hangszeres tanár ki tudja, ki kell, hogy használja, képességeinek megfelelően.

Az Egri Farkas Ferenc Zeneiskola pedagógiai programja tükrözi a nagy elődök által megfogalmazottakat, és tanáraik szem előtt tartják ezeket. A szülők, akik beíratják gyermekeiket iskolánkba, érzik a szakma szeretetét és tiszteletét tanárainkon, amelyet megpróbálunk át is adni a gyermekeknek. Akikben ha van motiváció, és megszeretik hangszerükön keresztül a zenét, észrevétlenül egész személyiségük fog változni, és ez a tartalom, amivel gazdagodnak, egész életükre ki fog hatni.

A zeneiskolának fontos szerepe van Eger kulturális életében, növendékeink szívesen játszanak különböző rendezvényeken, és mindig szíves fogadtatásra is találhatnak.

⁶ Ábrahám Mariann (szerk.): *Két világrész tanára Varró Margit* (Magánkiadás, Budapest 1991) 152.

⁷ Teőke Marianne: *A zongoratanításról* (TEŐKE Marianne, 1999): 11.

⁸ *Két világrész tanára Varró Margit*, 152.

5. ábra:

5. ábra: Az Egri Farkas Ferenc Zeneiskola Alapfokú Művészeti Intézmény épülete

4. A tanulók műveltségének, készségeinek és képességeinek fejlesztése a tudás felhasználásával

Papp Lajos: *Zongora-ABC* 1. 2. köteteinek ismertetése, bemutatása

A Németországban, Oldenburgban élő, zeneszerző-tanár, Papp Lajos *Zongora - ABC* 1. és 2. kötetei 1995-ben jelentek meg Magyarországon. Kezdő zongoristáknak készült, nagyrészt magyar, európai és Európán kívüli gyermekdalokat, népdalokat tartalmaz. De szerepelnek benne a szerző saját kompozíciói és klasszikus és barokk táncok, etűdök, négykezes darabok.

A két kötet célját az előszóban a zeneszerző pontosan megjelöli. Olyan zongoraiskola megalkotására gondolt, amely elvezet Bartók zenéjéhez. Amely például a nyugat-európai zongoraiskolákra nem jellemző. „Ő az a zeneszerző, akinek műveiben keleti- és nyugat-európai zenei hagyomány egyesül. Mivel Bartók művei a tanulmányok kezdetétől a legmagasabb fokig a tananyag szerves részét képezik és a jelenkori koncertéletben is állandóan műsoron vannak, ezért a *Zongora-ABC* szeretne utat nyitni ehhez a zenéhez. Azért tartalmaz annyi magyar gyermek- és népdalt, mert Bartók zenéjének ez az egyik forrása.”⁹

A két kötet a zenei alapfogalmakat a hangszerjáték alapelemeivel együtt, könnyen befogadható, játékos formában jeleníti meg. Az első kötet kezdő oldalain a legalapvetőbb fogalmakat, például a törzshangsort tárgyalja. A törzshangok nevének megtanításához is egy kis játékot alkalmaz. Egy képzeletbeli patakon kell átkelni, köveken. Minden kőre lépéskor mondani kell a hangsor egy hangjának a nevét. A part neve C. Ha valaki elvétí a sorrendet, vizes lesz a lába.

A ritmusértékek megtanulása, megéreztetése járással, tapssal, hangos számolással történik. Páros és páratlan ütemmutatójú gyakorlatok egyaránt megtalálhatóak már a kezdet kezdetén.

A kottaolvasás bevezetése még az öt vonal helyett, csak egyetlen vonal felett és alatt elhelyezkedő színes körökkel történik. A jobb kéz piros a bal kéz kék színnel jelölt köröket játssza. Vállból indított, karral ejtett hosszú hangok szólalnak meg a zongorán, először tetszőleges billentyűkön tágfekvésben, majd kvint távolságban, váltott kézzel. A

⁹ Papp Lajos: *Zongora-ABC*: Előszó

lap alján található egy ajánlás, felszólítás, ami arra buzdítja a gyermekeket, írjanak és játszanak ők is hasonló gyakorlatokat.

A következőkben megismerteti a violin- és basszuskulcsot, az egyvonalas G és C és a kis F hang helyét a vonalrendszeren. Összekapcsolja billentyűk nevét a törzshangsorral és a vonalrendszerrel. Mivel azonnal játszik a gyermek fekete billentyűkön is, tudatosítja a módosító jelek fogalmát is. Egy kis gyakorlattal a kis szekundonként emelkedő és ereszkedő dallammal az első második harmadik ujj játékát gyakoroltatja.

A következő részben elkezdődik a minden esetben címmel ellátott kis darabok sorozata. Amelyek kezdetben kizárólag kis F és egyvonalas C és G hangokon játszódnak, vagy ezek oktáv variációin. Mindegyikhez tartozik egy ostinato kíséret a tanár számára, amely segíti a gyermeket a tempó és a ritmus pontos betartásában. Rögtön pedált is használhat a jelölés szerint. A tenuto játék mellett a staccato billentést is bevezeti. Fokozatosan, a két kéz egyszerre is megszólal. Először tartott hangok felett, vagy alatt szólal meg egyidejű dallam.

A következő lépcsőfok a legato játék gyakorlása. Szomszédos két ujjal kis dallamok játéka váltott kézzel, még mindig színes kotta fejek segítik a kezek eligazodását. A lap alján kis négykezes található, amely egy népdal, vagy gyermekdal, és annak egyszerű kísérete.

Fokozatosan nő a gyakorlatok hangterjedelme egészen a pentachordig amikor már minden ujját használja a gyermek. Néhánynak a zárata a két kéz együttes játékát igényli tükörmozgással. A staccato, tenuto és legato billentésmód egyre változatosabban jelenik meg a kis dallamokban amelyeknek egy része játszható fekete billentyűkön is.

Az első füzet vége felé már elhagyja a színes kottafejek alkalmazását. Végig pentachord hangterjedelmen belül maradnak a darabok, azonban oktávugrásokkal különböző magasságú és mélységű hangokon szólalhatnak meg a klaviatúrán.

Az első kötet végén könnyű kis négykezesek találhatók, amelyek vagy népdalfeldolgozások, vagy a szerző saját művei.

A Zongora -ABC második kötete

A második kötet egy transzponálási táblázattal kezdődik. Egy pentachord alapujjgyakorlatot kell transzponálni hat keresztes, hat bés hangnemekbe, dúrba és mollba egyaránt.

Fokozatosan vezeti be a két kéz függetlenítését. Először dudabasszus kíséretes gyakorlatok szerepelnek legato, staccato, pentachord dallamok alatt, illetve felett. Majd a

kíséret késve indul a dallamhoz képest, tehát súlytalan ütemrészen. A következő lépcsőfok pedig a kétütemenként tagolódo gyermekdal alatt négy ütem legato kíséret szólal meg.

3-5 gyakorlat azonos pentachord hangkészlettel rendelkezik, ezeket mindig megelőzi egy kis ujjgyakorlat, amely mindkét kézzel játszható egyszerre és külön is, és mindig segíti a következő darabok megoldását. Amennyiben egy új ritmusképletet tanít, bekeretezve jeleníti meg a darab fölött.

A 72. számú darabtól túllép a pentachord hangkészleten és a hangsorjátékot, skálajátékot készíti elő és gyakoroltatja. Akkordok, fordításaik, és transzponálható kadencia is szerepel itt. Minden típusú darab megjelenik ehhez a problémához kötődve: etűd, karakterdarab, tánc.

Különböző nemzetek jellegzetes népi eredetű táncait is feldolgozta a zeneszerző szerepel itt magyar, spanyol, német, osztrák, olasz, svájci, francia. A kötet végén négykezes darabok találhatók, ugyanúgy, mint az első kötet végén. A függelékben modális hangsorok, diatonikus skálák találhatók hasznos ötletekkel, a gyakorlásukhoz.

6. ábra: Papp Lajos: *Zongora-ABC* című kiadványa

Reflexió

A *Zongora -ABC* előszavában Papp Lajos azt írja, azért tartalmaz a kiadvány sok európai gyermek- és népdalt, mert utat szeretne nyitni Bartók zenéje felé, hiszen Bartók zenéjének is a népzene az alapja. Véleményem szerint pusztán ez a tartalmi közösség nem elegendő ahhoz, hogy elvezessen Bartókhoz. Bár a gondolatvilág azonos, miszerint magyar és különböző népek zenéjét veszi alapul zongoraiskolájában. Azonban ez nem újdonság, hiszen minden Magyarországon megjelent zongoraiskola a népdalokat veszi alapul a kezdőtanításban, hiszen ez a zenei világ a legalkalmasabb a zenetanuláshoz és ez áll legközelebb a gyermekekhez. (Bár sajnos manapság egyre kevesebb népdalt ismernek a gyermekek, köszönhető ez az általános iskolai énekóraszámok drasztikus csökkentésének.)

Az is olvasható az előszóban, hogy az egyéb európai zongoraiskolákra nem jellemző a népzene alkalmazása. Tehát ebben (mivel három nyelven is megjelent) hiánypótló, Magyarországon kívül. Azonban a különböző népek dalainak pusztán jelenléte önmagában nem vezet el Bartókhoz szerintem.

A kotta, bár kortárs szerző műveit tartalmazza, alapvetően hagyományos zeneszerzői eszközöket alkalmaz. Nem célja, hogy a kortárs zenével megismertesse a gyermekeket. Sem hangzásban, sem lejegyzésben. Nem úgy, mint például Teőke Mariann a *Találkozások a zongoránál* című, kezdőknek írt zongoraiskolájának. Amelybe például néhány Kurtág darabot is beválogatott. Az említett szerző Kurtág György a *Játékok* című sorozatának darabjaiban az egész klaviatúrát igénybe veszi, szinte azonnal. kötöttségektől mentes, szabad játékot alkalmaz.

Papp Lajos *Zongora–ABC* című kiadványa aprólékosan kidolgozott az első lépések tekintetében, ezért kiválóan alkalmazható a kezdőtanításban. Játékosan vezeti be a kisgyermeket a hangszertanulás, zenetanulás bonyolult folyamatába. Nagyon következetes, ezért nem csak a növendéket, hanem a kezdőtanárt is segíti munkájában.

A kottaolvasás, amely egy kisiskolásnál a nem rég elsajátított írás-olvasás mellett egy új kódrendszer megtanulását jelenti, mindig nehézséget okoz. Ezt a szerző megkönnyíti azzal, az első kötetben, hogy a gyakorlatok hosszú során át változatos feladatokkal gyakoroltatja ugyanazt a pár hangot. A növendék szinte észre sem veszi, hogy tulajdonképpen ugyanazt játssza, közben rögzül a kottakép és a klaviatúrán való eligazodás is. A legelső gyakorlatok során már használhatja a pedált, amely izgalmas

hangzást ad. A darabok címe mindig figyelemfelkeltő és találó, közel áll a gyermekek világához.

A színes kottafejek segítik a két kéz megkülönböztetését és a tekintetük sem kalandozik el a kottában. Mielőtt a vonalrendszerbe illesztené a hangokat, már ahhoz szokik hozzá a gyermek, hogy követi szemével a kottát és úgy szólaltatja meg az első hangokat. Kreativitásukat is fejleszti azzal, hogy arra buzdítja őket, írjanak hasonló kis gyakorlatot, amelyet eljátszanak.

A címek játékosak és megmozgatja a tanulók fantáziáját. Például az Ugráló verebek elnevezésű a staccato tanítását szolgáló gyakorlat. Amikor tartott hang jön hozzá, akkor pedig: *Mézbe ugrott verebek*.

Már a legegyszerűbb kis gyakorlatok mellett is szerepel egy kísérőszólam, amely a tanár számára íródott. Ezzel megadhatjuk a tempót, de segíti is annak megtartását. De élvezetesebbé is teszi a darab játékát, esetleg jutalomként is kitűzhető. „Ha szépen megtanulod a következő órára, akkor együtt is eljátsszuk.” Ez inspiráló szokott lenni, és a gyermekek, a kamarazenélés egy fajtájához a négykezeshez is megteszik az első lépést.

Az első kötet végén már nincs színes kottairás, hiszen addigra a növendék eljut oda, hogy nincs is rá szüksége, és ez egy újabb lépcsőfok számára.

A második kötet első gyakorlata egy kis pentachord hangsor, amelyet különböző hangnemekbe áthelyezve gyakoroltat a szerző. Ezzel elég hamar hozzászoktatja a gyermeket ahhoz, hogy különböző hangnemekben egyelőre egy egyszerű gyakorlat erejéig gondolkodni tudjon. A továbbiakban az új hangkészletű darabok előtt szerepel egy kis ujjgyakorlat amely transzponálható is. Bár a teljes hétfokú hangsor helyett itt még pentachordok szerepelnek, ez jó bevezetés a kicsit később tanulandó skálajátékhoz.

Nagyon jó ötlet a komponálásra való ösztönzés a kötetben. Szerepel egy teljes periódusnyi zenei anyag, amely után zárlat nélküli ütemek következnek. Ezeket kell befejezni a tanulóknak, vagy pedig hasonló kis darabot írni, a megadottak alapján. Mindez a zenei fantáziájukat és formaérzéküket is fejleszti. Ha mindezt le is írják, akkor egy zenei írás-olvasásban kezdő gyermeknek ez nagyon jó gyakorlási lehetőség. Hiszen ennek nem csak a szolfézs óra lehet a terepe. Mivel a szolfézs órák anyaga és a hangszeres órák anyaga nem halad együtt, a legfontosabb zenei alapfogalmakkal sokszor hangszeres órán találkozik először.

A *Zongora-ABC* darabjainak körülbelül kétharmadánál jelennek meg a pentachordon túli hangkészletű gyakorlatok. Ezzel természetesen egyidőben a diatonikus skálák játéka, akkordok és fordításaik, és a kis- és nagy hármashangzat felbontások. Ezenkívül egy kis kadenciát is leír C-dúrban és a-mollban. A C-dúr kadenciára különböző

variációkat is találunk. Például: *Induló, Keringő, Trombita, Pedál gyakorlat*.

Mindezeket az alapfogalmakat persze fokozatosan kell bevezetni, több óra anyagát képezik. A két kötet anyaga a növendék haladási tempójához képest elhúzódhat előképző 1. 2. és 1. osztály anyagáig.

A kötet végén található négykezesek igazi csemegét jelentenek a gyermekek számára. Nagy kedvvel játsszák a *Légycsapó* és a *Vidám ujjgyakorlat a cirkuszban* című darabokat.

Véleményem szerint egyetlen ma kiadott zongoraiskola sem használható kizárólagosan, mindig a gyermek személyiségéhez, képességeihez, keresem a megfelelő kiadványt. Egy-két találkozás után már megítélhető, hogy kinek melyik lesz a legalkalmasabb. De még ezek után is valamely kotta terminológiája alapján haladva válogatok darabot más szerzőtől, más kiadványból. Például amikor a menüettek megjelennek, elengedhetetlen, hogy Bach, Mozart, Haydn, Beethoven táncaiból ne válogassunk a növendékek számára.

Tapasztalatom szerint a gyermekek kedvelik a szerző műveit.

5. Az egész életen át tartó tanulást megalapozó kompetenciák fejlesztése

Tanulásmódszertani segédanyag összeállítása

Varró Margit máig érvényes, egyébként 1921-ben megjelent, tehát majdnem százéves *Zongoratanítás és zenei nevelés* című kiváló módszertani könyve egy teljes fejezetet szentel az elrontott technikájú növendékek „áttanításának”.

A fejezet elején ezt írja: „Az terület, amelyre most lépünk, a zongoratanítás legkényesebb kérdéseivel kapcsolódik. Hiszen, ha a növendék egyéni adottsága a tanítás módszerében már kezdőknél is, vagy akár haladó fokon némi változtatást tesz szükségessé, az elrontott technika javítását illetően nincs két azonos eset, melyet azonos módon kezelhetnénk.”¹⁰

A tünetek sokfélék lehetnek, görcsösség, izomfájdalom. Okuk kétféle lehet. Mechanikai és pszichikai eredetű.

A mechanikai gátlások adódhatnak a játékos hiányos fizikai adottságaiból és a fiziológiailag helytelenül megalapozott játéktechnikából.

Az eset, amelyet ismertetni szeretnék, egy negyedik osztályos növendékemhez kapcsolódik, aki egy másik városban kezdett zongorázni.

Tanítványom az előző év vizsgaanyagából mutatta be tudását az első közös óránkon, hiszen nem volt róla ismeretem, hogy milyen és mennyi anyagot végzett korábban. Feltűnt, hogy mindent nyújtott ujjal játszik, és ezért nem pörögnek a gyors részek. A zongorahang pedig tónustalan, és a forte hármashangzat felbontások utáni súlyos hangoknál inkább alkarból „csap”, mint hogy ujjvéggel fogná a billentyűt. Ujjjaival kitámaszt. és rugalmasság hiányában nincs telt hangzás. Technikájának javítására és zenei megvalósítás könnyebbé tételére ujjgyakorlatokat javasoltam, és néhány etűd gyakorlására is sor került.

Kis- és nagy hármashangzatok

Hanon: Ujjgyakorlatok 1.2.3. (Transzponálva is)

¹⁰ *Zongoratanítás és zenei nevelés*, 149.

Czerny: C-dúr Etűd Op. 849

Czerny: *Könnyű technikai gyakorlatok* 19.

Bartók: *Mikrokozmosz* 3. *Mulatság*

Bartók: *Gyermekeknek* 1. *Régi magyar dallam*

Reflexió

A fejlesztendő terület növendékemnél a megfelelő súlytechnika hiánya. Az ujjvégek, nem kapaszkodnak a billentyűbe és nincs kapcsolat a vállal. Ujjvéget, vállat a kar közvetítésével egyensúlyba kellett hozni, hogy „egyben legyen a váll és ujjvég.”

A technika javítására (Varró Margit szerint) szükség van a jó diagnózis felállítása után a megfelelő ujjgyakorlatok, etűdök kiválasztására, és hogy a gyermek néhány héten keresztül csak azt gyakorolja.¹¹ Ezt így is alkalmaztuk egy rövid ideig, de egy nem zenei pályára készülő növendéknél ez hosszú ideig nem tartható fenn, hiszen a zenei élmény hiánya elkedvetlenítheti. Ezért a problémához kapcsolódva választottam Bartók *Mikrokozmosz*ának harmadik kötetéből a *Mulatság* című darabot és Bartók: *Gyermekeknek* első füzetéből a *Régi magyar dallam* című darabot.

A Czerny etűd elején a pentachordokban, amelyek mindig áthelyeződnek másik oktávra, aktív ujjmunka szükséges, ugyanakkor vállból irányított karral nyúl a különböző egyre magasabban elhelyezkedő pentachordok után. Tehát aktív ujjmunka szomszédos hangokon, és karmunka (vállból) a különböző oktávokon. A rövid skálamenetek cantabile szólnak meg a két említett játszóapparátus aktív közreműködésével. A domináns-tonika funkciójú, staccato billentésmódú akkordok is aktiválják a kar és ujjvég munkáját.

Az ujjgyakorlatok és az említett etűd játéka mellett, Bartók *Mulatság* című darabja került sorra. A darab technikailag kétféle játékmódot igényel. Komplementer ritmusjátékkal kezdődik és váltott kézzel, karral összefoglalt dallam szólal meg ezután. Mindkettő alkalmas a technikai hiányosság kezelésére, javítására.

¹¹ *Zongoratanítás és zenei nevelés*, 150-153.

A Bartók: *Gyermekeknek* első füzetében található *Régi magyar* dallamot választottam még a probléma kezelésére. Amelyben két ütem összefoglalását igénylő, parlando dallamot dolgoz fel a szerző. Ez megoldhatatlan zeneileg, ha nem vállból indított karjátékkal történik a kétütemes összefoglalás. A dallam kifejező játékához pedig elengedhetetlen a masszív ujjvég.

Amennyiben technika korrigálása szükséges egy növendéknél, akkor érdemes először visszalépni könnyebben lejátszható anyaghoz, hogy figyelmét teljesen az adott problémára tudja koncentrálni. Ezért szerepel felsorolásomban például Czerny akkordfelbontásokat tartalmazó kis etűdje.

A hangszeratanulásnál mindig az a legnehezebb, ha valami rögzült dolgot kell javítani. Minél később kerül sor a korrigálásra, annál nehezebb a megfelelő megoldást beépíteni. Természetesen a tanuló képességein, eltökéltségén is sok múlik, hiszen ha önkontrollja, koncentrációja megbízható, könnyebben megy az „áttanulás”.

A gyermek sokat fejlődött, de stresszhelyzetekben még gyakran visszatér korábbi technikai hiányossága. és játéka gyakran tónustalan szerepléskor.

6. A tanulási folyamat szervezése és irányítása

Hangverseny szervezésének dokumentumai

Meghívó

Szeretettel meghívjuk Önt és kedves családját 2014. november 12-én, 17.30-kor tartandó
növendék hangversenyünkre

1. Albinoni: Est-dúr Koncert. I. II. felkészítő tanár: Gulyás László	Földesi Gergő zongorán kísér: Kelemen Rita	8.o. trombita
2. Bach: Lied felkészítő tanár: Ádám Endréné	Bocsi Botond Tibor zongorán kísér: László Éva	1.o. hegedű
3. Zempléni: Esti dal Fanninak felkészítő tanár: Kovácsné Gulyás Zsuzsa	Bisztriczki Sára	1.o. zongora
4. Beethoven: F-dúr Szonáta I. felkészítő tanár: Wiltner Ágnes	Csutak Tilda zongorán kísér: László Éva	2.B fuvola
5. Ph.E. Bach: Lied, F. Seitz: G-dúr koncert III. felkészítő tanár: Bányai-Szavvas Márta	Demeter Édua Mária zongorán kísér: László Éva	2.B hegedű
6. Haydn: B-dúr Kontraltánc felkészítő tanár: Anka Ildikó	Demeter András	2.B zongora
7. Handel: B-dúr Concerto III. IV. felkészítő tanár: Gulyás Huszárszói Éva	Miliák Jázmin zongorán kísér: Dr. Vörösné Papp Éva	3.o. oboa
8. Csajkovszkij: Baba temetés felkészítő tanár: Anka Ildikó	Polgár Zsombor	4.B zongora
9. Hassé: Tambourin felkészítő tanár: Herczegné Biró Éva	Kovács Dániel zongorán kísér: Anka Ildikó	3.B fuvola
10. Sűtsé Sándor: Allegretto felkészítő tanár: Mérai Anikó	Janik Balázs	2.o. gitár
11. B. Seitz: G-dúr Koncert I. felkészítő tanár: Horváthné Barsók Beáta	Nagyová Kornélia zongorán kísér: László Éva	3.B hegedű
12. Majkai: A kovácsmezőhelyben felkészítő tanár: László Éva	Szabó Anna	3.o. zongora
13. Weber: Vadszékorus felkészítő tanár: Lados Miklós	Szilcs Fruzsina zongorán kísér: Dusík István	3.o. klarinét

14. Michael Head: Elégia Dance felkészítő tanár: Gulyás Huszárszki Éva	Nagy Evelin zongorán kísér: László Éva	4.o. oboa
15. Kabalevskij: Szonatina felkészítő tanár: Dusík István	Németh Anna	4.o. zongora
16. Kókai: Verbunkos rapszódia felkészítő tanár: Nyeste Erzsébet	Ilonczai Ábris zongorán kísér: László Éva	4.B hegedű
17. N. Koshking: I La Pelgrim felkészítő tanár: Mérai Attila	Kovács Nóra	5.B gitár
18. W. Gluck: Andante cantabile Ch. Dancla: Norma variáció op. 118. felkészítő tanár: Bányi-Szarvas Márta	Szikora Adél zongorán kísér: László Éva	4.B hegedű
19. Farkas Ferenc: Apor Lázár tánca felkészítő tanár: László Éva	Berecz Máté	4.B. zongora
20. Hajdú: Magyar pásztordalok I. felkészítő tanár: Herczegné Bíró Éva	Jenei Dóra zongorán kísér: Anka Ildikó	6.o. fuvola
21. Haydn: G-dúr szonáta I. felkészítő tanár: László Éva	Árvai Balázs	5.o. zongora

Szeretettel várunk minden kedves érdeklődőt!

Az év elején megvásárolt bérletek érvényesek.

Jegyek ára: 200Ft

7. ábra: A növendékhangverseny meghívója

Reflexió

Zeneiskolánk minden hónapban szervez egy növendékhangversenyt, amelyre bármely tanszokról jelentkezhetsz növendék, kezdőtől a haladóig. Mindig más a műsor összeállítása, hiszen attól függ, hogy ki készült el éppen egy, vagy két darabbal. A jelentkezésnél mindig elsőbbséget kapnak azok a tanulóink, akik valamilyen megyei, vagy országos versenyre készülnek, hogy kipróbálhassák magukat, a nagy megmérettetés előtt.

Négy kollégával szerveztem, a kis koncertet. Az én feladatom volt a műsor szerkesztése és a meghívó gépelése. A műsor összeállításánál mindig figyelek arra, hogy változatos legyen a hangszerek tekintetében, és a különböző stílusú és karakterű darabok jól szóljanak egymás után.

Mindig a kisebb növendékeink játszanak először, és a végén a nagyobb apparátusú kamara csoportok, vagy zenekarok kerülnek sorra.

Minden kollégának jutott feladat. Bemondóra is szükség van, aki köszönti a közönséget és konferálja az előadókat. Szükség van a zongora fedelének felnyitására, lecsukására, és kottatartók elhelyezésére a szólistáknak. Végül pedig, aki figyeli, hogy a soron következő gyermek készen áll-e a szereplésre, jelen van-e. Egy hangversenyen fontos, hogy minden zökkenőmentesen történjen. Iskolánkban a szervezés mindenki által begyakorolt folyamat. Mivel gyakran rendezünk hangversenyt, a kollégáknak alkalma nyílik minden feladatot kipróbálni. Nagyobb rendezvények, például megyei vagy regionális versenyek szervezése nagyobb, összetettebb és összehangoltabb munkát igényel. Ám a tantestület ezt is mindig probléma nélkül megoldotta.

7. A pedagógiai értékelés változatos eszközeinek alkalmazása

Mérésértékelés intézményi formája, minőségbiztosítás

Tagja voltam iskolánk minőségbiztosítási csoportjának, ezért részt vettem a zeneiskola intézményi minőségbiztosítási programjának megalkotásában. A csoport több mérést is végzett a partnerkapcsolatok tekintetében. A legfrissebb kérdőív a szülők és gyermekek elégedettségét igyekezett felmérni, az iskolával kapcsolatban. A kérdőíveket a Függelékben csatoltam.

Szülők kérdőíve vázlatosan:

- Az első kérdéscsoport az iskola elhelyezkedésére, objektív körülményeire kérdezett rá.
- A második a tanár-diák viszonyról, esetleges konfliktus helyzetekről.
- A harmadik az iskola programok népszerűsítésére, reklám elégségességére (hangversenyek, zenei tábor).
- A gyermek tanulmányainak körülményeire (rendszeres gyakorlás, motiváltság, tájékozódás az előmenetelről).
- A tanár felkészültségére, stílusára, értékelésére, a gyermek terhelésére.
- Egy kifejtendő kérdés az utolsó pontban, az általános elégedettségről az iskolával kapcsolatban.

Tanulók kérdőíve vázlatosan:

- Az első kérdéscsoport az iskolai közérzetre kérdez rá (tanárral elégedett-e, órai közérzet, ennek oka).
- A második az iskola esztétikai és tisztasági állapotára
- A harmadik csoport a hangversenyekkel kapcsolatban kérdez (szívesen vesz részt, szívesen van jelen).
- A negyedik a tanóra körülményeire kérdez rá (szívesen gyakorol, órák időpontja kedvező, személyes kapcsolat).
- Az ötödik csoport a zenei táborról kérdez (szívesen jönne, zenei program legyen, vagy ne, táborban aludna, vagy csak napközi jellegű legyen).

Reflexió

A tanulók elégedettsége iskolánkkal szemben kielégítő volt egy-két szélsőséges értéktől eltekintve a gyermekek elégedettek tanáraikkal, elég szereplési lehetőséget kapnak, akik ezt fontosnak tartják a maguk számára. Iskolai szórakoztató programjainkon szívesen vesznek részt.(zenei tábor, farsang) Egyetlen ponton jelentkezett jelentős hiány: a koncertlátogatásban.

A szülők kérdőívének értékelése is jó eredményeket hozott, tanáraink munkájával, stílusával, a tanár-diák kapcsolat szakmai és emberi vonatkozásaival egyaránt elégedettek voltak.

Mindkét kérdőív elemzésekor a hangversennyel kapcsolatos kérdésekre adott válaszok voltak problémásak. Az eredmény szerint a gyermekek egyáltalán nem érdeklődnek az intézményi hangversenyek iránt, különösen azok iránt nem, amelyeken vendég előadók vesznek részt. Akár művészek az előadók, akár volt növendékeink akik már más, közép- vagy felsőfokú intézménybe járnak. A szülők is csak azokon jelennek meg, amelyeken saját gyermekük játszik, és annak sem mindig várják meg a végét.

Az okokat kutattuk. Ami a tanárokon múlik, az a koncertek meghirdetése, reklámozása. Ebben éreztünk hiányt, és erre a célra létrehoztunk egy online levelezői hálózatot, amely így minden szülőhöz vagy nagyobb gyermekhez eljut és így értesül hangversenyeinkről. A másik, hogy egy óránál hosszabb növendékhangversenyt nem szervezünk, hiszen ezek hétköznapi kerülnek megrendezésre, a tanulóinknak másnap iskolába kell menni, nem húzódhatnak el az esti programjaink.

Véleményem szerint ezek csak részmegoldások. Nem tehető kötelezővé egyetlen koncert sem. A zenehallgatás és koncertlátogatás azon múlik, hogy egy tanár mennyire tudja lelkesíteni növendékét, át tudja-e adni zeneszeretetét, vagy megáll a hangszeritanításnál. Persze sok függ a gyermek szociokulturális háttérétől is. Ha ebből a két körülményből egy jelen van, már van arra remény, hogy egyre többen legyenek a koncerttermünkben.

8. Szakmai együttműködés és kommunikáció

Gyermekekkel, szülőkkel való kapcsolat intézményi bemutatása

Az Egri Farkas Ferenc Zeneiskola hangszerbemutató koncertje és nyílt nap

Az Egri Farkas Ferenc Zeneiskola, ahol tanítok, minden tanévben, egy-két héttel a felvételi előtt, szombati napon megrendez egy hangszerbemutató koncertet, és ugyanezen a napon nyílt napot. Ezen a szombati napon a zenét tanulni vágyó gyermekek bejöhetnek szüleikkel az iskolába, megnézhetik a hangszereket közelebbről, beszélgethetnek a tanárokkal, megnézhetik az épületet, a termeket.

Nem hagyományos keretek között zajlik a koncert, hanem interaktív formában. A műsort vezető kolléga minden hangszerről elmeséli a legfontosabb tudnivalókat, de lehet kérdezni, kézbe venni, megszólaltatni is őket. Ezek után egy olyan produkció következik, amelyet zeneiskolás gyermek ad elő az éppen bemutatott hangszeren. Általában különböző korú növendékeket választunk, hogy hallható legyen, honnan hová lehet kitartó szorgalommal eljutni.

A kis koncert után az érdeklődők bemehetnek a termekbe, ahol különböző hangszeres órákat tekinthetnek meg. Itt van alkalom beszélgetni arról, milyen keretek között folyik a tanítás, mennyi időt vesz igénybe, és hogy minden zeneiskolásnak elméleti órára is kötelező járni. Mielőtt a koncertet megrendezzük, plakátokat, szórólapokat szoktunk elhelyezni az általános iskolákban, amelyen már a felvételi időpontja is szerepel.

Nyílt Nap
az Egri Farkas Ferenc Zeneiskolában
2015. május 9. szombat
9.30-tól 12.00-ig

A nap programjai:

szabadon látogatható órák,
hangszerbemutatók,
az iskola életével, működésével, felvétellel kapcsolatos tájékoztatók.

Programok részletesen:

9.30 és 12.00 óra között
egyéni hangszeres órák látogathatók tetszés szerint.

10.00 óra földszint 1-es terem
szolfézs bemutató óra /előképzős csoport/

11.00 óra I. emelet 17-es terem
hangszerbemutató és tájékoztató

Bízunk benne, hogy programunk elnyeri tetszésüket,
és számos lelkes kis diákkal leszünk gazdagabbak tanszakainkon a következő
tanévben.

Felvételi vizsga
a 2015/2016-os tanévre az Egri Farkas Ferenc Zeneiskolába:
2015. május 13. és 14.
délután 14.00-18.00 óráig

8. ábra: Az iskolákban és hirdetésekben megjelent szórólap

Reflexió

Fontosnak tartom a nyílt nap és hangszerbemutató megszervezését. Korábban, tíztizenöt évvel ezelőtt nem volt szükség arra, hogy csalogassuk a gyermekeket, zenét tanulni. Mivel a városban három zenei általános is működött, természetes volt, hogy az oda járó gyermekek zeneiskolába is jártak. Sok olyan év volt, amikor főleg zongorázni olyan sokan jelentkeztek, hogy helyhiány miatt el kellett utasítani sokakat, vagy várólistára tenni. Úgy tíz éve ez azonban megváltozott. Szükség van arra, hogy reklámozzuk, hirdessük zeneiskolánkat, (részben meg is szokta mindenki a reklámok jelenlétét az élet minden területén) mert a zenei általánosba járók számára sem egyértelmű már a hangszer tudás megszerzése, meg természetesen sok zenei tagozat vagy megszűnt, vagy csak egyetlen osztály működik már. Egyre kevesebb a felvételiző.

Azért is szükséges a nyílt nap, mert a családok eldönthetik időben, hogy milyen hangszeret választanak gyermekük számára és a felvételin már pontosan tudják hová szeretnének beiratkozni. Sok esetben a tanár személye is eldőlhet már a nyílt napon, hiszen a személyes találkozással szimpátia is kialakulhat. Az is előfordult már, hogy a tanár személye miatt döntöttek bizonyos hangszer mellett, nem pedig fordítva.

Én személy szerint nem csak kívülről szoktam a zongorát megmutatni, ha bejön valaki ezen a napon órát látogatni. Felnyitom a tetejét, bele lehet nézni, és elmesélem, mutatom, hogy hogyan működik. Lenyomhatják a pedált, miközben figyelik, hogy mi történik a belsejében, hallgathatják, hogyan változik meg a hangzás. Meg lehet pengetni a húrokat. Mindig nagy érdeklődéssel vizsgálgatják a zongorát a gyermekek, minden érdeklő.

Mivel a nyílt napra a családok együtt jönnek, ezért sokszor testvérek együtt vesznek részt az eseményen, tehát a még nem iskoláskorú gyermekek is betekintést kapnak az iskola életébe. Bízhatunk abban, hogy a következő évben ők is megjelennek majd a felvételin, hogy iskolánk növendékei legyenek.

9. Önművelés, elkötelezettség a szakmai fejlődésre

Eckhardt Gábor zongoraművész mesterkurzusa

2015. február 17.

Farkas Ferenc Zeneiskola AMI Eger

Mozart: *C-dúr Bécsi szonatina IV. tétel* (négykezes)

A gyermekek úgy játszották a darabot, mintha mindketten szóló művet adnának elő. Csak kevésbé figyeltek egymásra, saját szólamuk kötötte le figyelmüket. A tanár úr első kérdése erre irányult. „Hogyan szoktatok **együtt** gyakorolni?” a válaszból az derült ki, hogy nem másképp, mint amikor saját szólamukat tanulják. Instrukció alapján eljátszottak egy részletet a zongora fedelén, csak a ritmus egyidejűségére figyelve, majd már a billentyűkön szólamonként is (egyikük jobb keze, másikuk bal keze, majd fordítva is,) hogy összehangolják és meghallgassák az „együtt játék” szempontjából a zenei anyagot.

A másik probléma az volt, hogy nem összefüggő zenei gondolatok, formai részek szólaltak meg. A tanár úr mindkét gyermekkel eljátszotta a szonata expozícióját, ezáltal indirekt módon segítve az összefoglalást és a szólamok hangszínének, arányainak beállítását is. A szólamok egymással való felelgetésére, a játékosságra, a mozarti zenei humorra és könnyedségre az áttetszősége, vagyis a stílus alapelemeire hívta fel a figyelmet. Bemutatása után a gyermekek jobban törekedtek a cantabile dallam kiemelésére, és a halkabb kíséret miatt árnyaltabb lett az előadásmód. Értehetőbbé vált a zenei mondanivaló.

Mivel a különböző zenei részek kicsit egymásra voltak torlasztva, ezért minden frázisnál meg kellett állniuk és elképzelni, megérezni, (anticipálni) a következő, más karakterű részt, és csak elképzelés után tovább menni. Felhívta a figyelmet arra, hogy a közös gyakorlásnál egymás szólamát nagyon kell hallgatni, bizonyos részeket meg is lehet tanulni, vagy legalább átjátszani, hogy pontosan tudják és hallják a partner feladatát is.

Mező Imre: *A kazári piacon...*, *Istenem, Istenem...* (népdalfeldolgozások)

Mozart: *B-dúr Menüett* (négykezes)

A népdalok tartalmára hívta fel a figyelmet a tanár úr, amely az első darab esetében egy vásári forgatag bemutatása. A dallam hol az egyik szólamban, hol a másikban jelenik meg, mindig staccato kísérettel. A játékosság, zenei eszköze a könnyed staccato, amely a dallam és a kíséret artikulációja is. Mindezt úgy éreztette meg a gyermekekkel, hogy szökdelniük kellett a színpadon, hogy saját testükön érezzék a mozdulat rugalmasságát. Mivel az egyik kisfiú nagyon vékony, törékeny, ezért sokszor megfeszíti az izmait, még száját is összeszorítja, így próbál erőt kifejteni. Próbálta kilazítani, mozgatta a felsőtestét ki kellett nyitnia a száját, játék közben, hogy a lehetőségekhez képest a felesleges izomfeszültségeket kiküszöbölje.

A másik népdal egy parlando, rubato sirató, amelynek nagyon fontos tudni a szövegét ahhoz, hogy tényleg szövegszerű, érzelem gazdag előadásmód jöjjön létre a hangszeren. Bár a kottában szerepelt a dal szövege, a kisfiú nem énekelte magában a dallamot, nem mondta a szöveget, ezért nem sikerült a „recitáló” zongorázás. Hogy ez létre jöjjön, összevissza kellett játszania a szólamát, amelyet társa hűségesen lekísért, pedig nehéz dolga volt, sosem tudta, mire számítsa. Ahogyan megmozdult a dallam tempója, rögtön egyértelművé vált a zenei mondanivaló is, és nem volt unalmas a népdal sok azonos hangja.

A Mozart menüett nem volt táncos, hiányzott a tánc lejtése. Ezen úgy változtatott a tanár úr, hogy eltűzött súlyokat kellett alkalmazni az összefoglalt két ütemben. Természetesen csak átmenetileg, amíg megérik a lüktetést. Néhány negyed értékű ritmust könnyed staccatóval mutatott be, amely szintén segítette a darab táncos karakterének előadását.

Reflexió

Eckhardt Gábor tanár úr mesterkurzusán részt venni mindig élmény, akár passzívan szemlélődő tanár valaki, akár zenét tanuló gyermek, vagy fiatal felnőtt, aki aktívan szerepel a kurzuson. Egyaránt tud a növendékre is tökéletes figyelmet fordítani, miközben a közönség felé, kifelé is ugyanolyan élményt nyújt előadása. Egyszerre tanít szakmát és neveli a tanuló egész személyiségét. Kimagasló kapcsolatteremtő képességgel bír, legyen szó zeneiskolásról, középiskolásról, vagy zeneakadémistáról.

Részt vettem a szombathelyi Bartók Szemináriumon passzív hallgatóként 2012-ben, ahol szintén minden korosztály képviseltette magát. A hallgatók különböző korúak voltak és a zenével kapcsolatban más és más tervekkel bírtak, de ő mindenkivel azonnal kialakította azt a jóviszonyt, amely a közös, eredményes munka alapja.

Számára elsődleges a zenei mondanivaló, a gondolat, amely a műben megfogalmazódik. Minden találkozás a növendékekkel innen indul. Sokszor nem zenei eszközök említésével instruál, a gyermekek (felnőttek) hétköznapi életéből vesz példát, amely a zenére rímel, és amikor ennek megbeszélése után újra halljuk a darabot, vagy annak egy részletét, már ettől kifejezőbb lesz az előadás.

Sokszor vesz példát egyéb művészetek, vagy a tudomány területéről. Növendégeit is a szerzők, a zenei stílusok, a különböző művelődéstörténeti korszakok megismerésére ösztönzi. Amikor egy alkalommal közös koncertet adott tanítványaival az Egri Farkas Ferenc Zeneiskola hangversenytermében, minden zongorista egy rövid ismertetőt tartott az előadandó műről, kiemelve a darab, a szerző, a stílus egy-egy jellegzetességét, felhívva ezzel a közönség figyelmét bizonyos zenei megoldásokra, amelyek el fognak hangozni a zenében. Ez akkor különösen hasznos volt, mivel sok zeneiskolás kisgyermek vett részt a koncerten. Tehát zenei élménnyel is, és ismeretekben is gazdagodhattak.

A zeneiskolás növendékek tanítása közben sok-sok történetet, anekdotát mesél nekik, zeneszerzőkről, ezzel is felkeltve érdeklődésüket, és felhívja figyelmüket, hogy a zene nem egy absztrakt dolog, hanem hús-vér emberek alkotása, telve érzelmmel és bölcs gondolattal, amelyet közvetíteni kell a hangszer segítségével, mert enélkül az előadás élvezhetetlen, és a szerző szándékai sérülnek.

Minden kurzuson, amikor először hall egy darabot, azonnal dicsérettel kezdi, mindig kiemeli a pozitívumokat, a növendék előadásából.

Ami pedig az oldott hangulatot biztosítja, a humor, amely magyarázataiban, hasonlataiban minden óráján megnyilvánul. Ezzel kizökkenti a gyermeket, lehetősége van pihenni, nevetni, majd újra összpontosítani a feladatra.

A február 17-i egri bemutató tanítás nagyon hasznos volt a zeneiskolás növendékek és tanáraik számára is. A négykezes produkciók az országos négykezes verseny válogatóján induló gyermekek előadásában hangzottak el. Gyermekek és tanáraik számára is fontos útmutatást jelentettek a tanár úr instrukciói. Az oldott hangulatnak köszönhetően a színpadon el is felejtették, hogy a zongoraórák intim hangulata helyett most más körülmények között vannak, a szülők, tanárok személyében nézők is részt vesznek az órán.

A változtatandó megoldásoknál sosem konkrét utasítást kaptak a növendékek, hanem a zene tartalmára rávezető kérdést, amely elgondolkodtatta és a helyes elképzelés interpretálásához segítette őket. Ezáltal szinte saját maguk érezték rá arra, mi kell az ideális hangzás eléréséhez.

Eckhardt tanár úr mindig pontos „diagnózt” állít fel, a hibák javítására pedig a különböző megoldásokat mindig a megfelelő zenei kifejezés eléréséhez válogatja és változatosan alkalmazza. Tanítványaink boldogok voltak, hogy részt vehettek a kurzuson, és büszkék voltak, hogy együtt zongoráztak Eckhardt Gáborral. A zongora tanszak a kialakult többéves kapcsolatot továbbra is ápolja, hogy minden évben gazdagodhassunk a kurzus élményeivel.

Függelék

Szülői kérdőív

Szülői kérdőív

(a partneri igény - elégedettség méréshez)

Farkas Ferenc Zeneiskola, 3300 Eger, Dobó tér 13. Tel.: 36/310-275

Intézményünk részt vesz az Oktatási Minisztérium által támogatott COMENIUS 2000 közoktatási minőségfejlesztési programban.

Kedves Szülők!

Iskolánk arra törekszik, hogy minél jobban szolgálja gyermeke és az Önök igényeit. Ezzel a kérdőívvel szeretnénk összegyűjteni a szülői véleményeket, hogy felmérhessük igényeiket és minél hatékonyabban tudjuk fejleszteni munkánkat. Kérjük, töltse ki a kérdőívet, hogy segíthessünk abban, hogy intézményünk mindenki számára kellemesebb hely lehessen!

A kérdőív névtelen!

Segítségét köszönjük!

Milyen tanszakra jár gyermeke?

Hányadik osztályos?

Ki tölti ki a kérdőívet? Apa Anya Ketten együtt

1.) Könnyen megközelíthető-e az iskola?	Igen - Nem
2.) Gyermeke önállóan közlekedik-e?	Igen - Nem
3.) Igényelné-e esetenként, hogy Ön is jelen legyen a hangszeres órán?	Igen - Nem
4.) Elégedett-e a jelenlegi felvételi rendszerrel?	Igen - Nem
5.) Volt-e konfliktusa gyermeke tanárával?	Igen - Nem
6.) Ha igen, megfelelően rendeződtek-e a problémák?	Igen - Nem
7.) Igényelné-e zenei tábor szervezését?	Igen - Nem
8.) Járt-e, vagy jár-e másik gyermeke is zeneiskolába?	Igen - Nem
9.) A családban van-e hagyománya a zenetanulásnak?	Igen - Nem

Tanulói kérdőív

Tanulói kérdőív

(a partneri igény - elégedettség méréshez)

Farkas Ferenc Zeneiskola, 3300 Eger, Dobó tér 13. Tel.: 36/ 310-275

Intézményünk részt vesz az Oktatási Minisztérium által támogatott COMENIUS 2000 közoktatási minőségfejlesztési programban.

Kedves Tanulónk!

Iskolánk arra törekszik, hogy minél jobban meg tudjunk felelni a Ti elvárásaitoknak. Ezért szükséges a véleményetek, hogy igényeitek fel tudjuk mérni és hatékonyabban, eredményesebben tudjunk együtt dolgozni. Kérjük, töltsd ki ezt a kérdőívet és dobd be a portán kihelyezett gyűjtődobozba!

A kérdőív névtelen.

(Ne írástok rá a neveket, vagy másvalamit, ami alapján kiderülhet, hogy azt ki töltötte ki!)

Segítségedet köszönjük!

Válaszadási lehetőségek:

- A helyesnek tartott betűjel aláhúzása, vagy a betűjel bekarikázása.
- Más típusú kérdéseknél a saját gondolataidat, véleményedet írd le!

Életkorod:év

Nemed: fiú lány

Milyen tanszakos vagy?

Billentyűs vonós fúvós egyéb

Ezeket a négyzeteket
hagyd üresen!!!!!!

1.) Szeretsz-e a zeneiskolába járni?

- A.) egyáltalán nem B.) kismértékben C.) általában D.) nagymértékben E.) nagyon nagymértékben

☐

2.) Mennyire tanít jól a tanárod?

- A.) egyáltalán nem B.) kismértékben C.) általában D.) nagymértékben E.) nagyon nagymértékben

☐

3.) Mennyire érzed jól magad az órákon?

- A.) egyáltalán nem B.) kismértékben C.) általában D.) nagymértékben E.) nagyon nagymértékben

☐

4.) Ha az előző kérdésre A.), B.), vagy C.) választ adtál, mi ennek az oka?

- A.) unalmasak az órák
B.) túl sokat követel a tanár
C.) a csoportos órákon vannak olyan tanulók, akik rendetlenek, zavarják az órát
D.) egyéb (Írd le saját szavaiddal!)

☐

5.) Szép-e a tantermed, ahol tanulsz?

- A.) egyáltalán nem B.) kismértékben C.) általában D.) nagymértékben E.) nagyon nagymértékben

☐

6.) Igazságosnak érzed-e a tanárod értékelését a munkáddal kapcsolatban?

- A.) egyáltalán nem B.) kismértékben C.) általában D.) nagymértékben E.) nagyon nagymértékben

Bibliográfia

Ábrahám Mariann (szerk.): *Két világrész tanára, Varró Margit* (Magánkiadás, Budapest, 1991) 586 p. ISBN: 963-400-686-8

Gyarmathy Éva: *Diszlexiás tanulókról felsőfokon* (MTA Pszichológiai Kutatóintézet 2010)

Gyarmathy Éva: *Tanulási zavarokkal küzdő tehetséges gyerekek* Ph.D disszertáció Kossuth Lajos Tudományegyetem, 1996)

Teöke Marianne: *A zongoratanításról* (TEÖKE Marianne, 1999) 89 p.

Varró Margit: *Zongoratanítás és zenei nevelés* (Editio Musica, Budapest, 1989) 296 p. ISBN: 963-330-693-0

Internetes források:

Intézményi Minőségirányítási Program, Farkas Ferenc Zeneiskola 2009.

<http://www.egerzene.hu/in->

[dex.php?option=com_content&view=article&id=10&Itemid=14](http://www.egerzene.hu/in-dex.php?option=com_content&view=article&id=10&Itemid=14) [letöltve: 2015. 04. 12.]

<http://www.parafonia.hu> [letöltve: 2015.03.14.]